EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 5.4.2017
COM(2017) 160 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Třetí výroční zpráva o provádění části IV Dohody zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Třetí výroční zpráva o provádění části IV Dohody zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé

1. Úvod

Rok 2016 byl třetím rokem provádění obchodního pilíře (část IV) Dohody zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé (dále jen „dohoda“)[1]. Podle článku 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 20/2013 ze dne 15. ledna 2013, kterým se provádí dvoustranná ochranná doložka a mechanismus stabilizace pro banány Dohody zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé[2] (dále jen „nařízení“), má Komise Evropskému parlamentu a Radě předložit výroční zprávu. Uvedený požadavek se plní touto zprávou.

2. CELKOVÉ HODNOCENÍ: VÝVOJ OBCHODU

2.1 Metodika

V souladu s metodikou použitou v předchozích zprávách o provádění dohody[3] se dovoz do EU počítá na základě údajů Eurostatu z října 2016 a vývoz z EU do Střední Ameriky na základě statistických údajů Střední Ameriky. Jelikož jsou statistické údaje Střední Ameriky vyjádřeny v amerických dolarech, byly přepočítány na eura podle ročního směnného kurzu, který používá Eurostat[4].

Příčiny fluktuace obchodních toků odrážejí přirozeně řadu faktorů a nelze je přičítat pouze existenci dohody či tomu, nakolik se pokročilo v jejím provádění.

2.2 Vývoj celkových obchodních toků se Střední Amerikou (zboží)

Na základě statistických údajů předložených Sekretariátem pro středoamerickou ekonomickou integraci (SIECA) na jedné straně poklesly obchodní toky mezi roky 2014 a 2015 mezi zeměmi Střední Ameriky a zbytkem světa o 6 %. Na straně druhé obchodní toky mezi EU a zbytkem světa ve stejném období stouply o 3,6 % (Eurostat). Na pozadí tohoto obecnějšího trendu prokázal dvoustranný obchod mezi EU a Střední Amerikou, že je poměrně odolný. Celkový obchodní tok mezi oběma regiony totiž poklesl jen mírně (o 0,7 %) na 10,5 miliardy EUR. Obchodní bilance EU se Střední Amerikou vykázala v roce 2015 přebytek ve výši 162 milionů EUR (přičemž o rok předtím zaznamenala schodek 853 milionů EUR).

Obchodní tok mezi EU a Střední Amerikou a jeho roční nárůst

[1] Úř. věst. L 346, 15.12.2012, s. 3.
[2] Úř. věst. L 17, 19.1.2013, s. 13.
[3] COM (2016) 73 final.
[4] Průměrný směnný kurz EUR vůči USD činil 1,3281 za rok 2013, 1,3285 za rok 2014 a 1,1095 za rok 2015.

(v milionech EUR – 2015)

Země	Vývoz z EU(*)		Dovoz do EU(**)		Tok celkem	
Kostarika	1 312	23,1 %	2 250	–40,4 %	3 562	–35 %
Guatemala	1 194	22,3 %	865	25 %	2 059	23,3 %
Honduras	592	29,1 %	1 015	20,5 %	1 606	24 %
Nikaragua	379	54,2 %	326	14,5 %	705	32 %
Panama	1 278	8,2 %	555	26,1 %	1 833	13 %
Salvador	603	29,8 %	195	5,5 %	798	23 %
CELKEM	**5 358**	**22 %**	**5 196**	**–16,8 %**	**10 526**	**–0,7 %**

***Údaje o vývozu vycházejí ze statistik nahlášených jednotlivými zeměmi regionu*

****Údaje o dovozu vycházejí z údajů Eurostatu*

Zdroj: Eurostat a SIECA

V roce 2015 došlo podle regionálních statistik Střední Ameriky celkově k 22% nárůstu dovozu z EU, zatímco dovoz ze Střední Ameriky do EU klesl hodnotově o 16,8 %. V obchodních tocích mezi EU a každou jednotlivou zemí Střední Ameriky byly nicméně zaznamenány celkově pozitivní trendy, ovšem s výjimkou Kostariky, kde obchod klesl z 3,77 miliardy na 2,25 miliardy EUR v důsledku faktického vymizení vývozu kancelářských a telekomunikačních zařízení vyráběných jednou velkou nadnárodní společností v oboru informačních technologií a komunikací.

Přestěhování tohoto kdysi významného vývozce IT součástí do jihovýchodní Asie má už druhý rok za sebou značný negativní dopad na celkovou hodnotu vývozu Kostariky do EU. Dovoz kancelářských a telekomunikačních zařízení z Kostariky do EU klesl v roce 2015 téměř o 94 %. Celkový vývoz IT zařízení klesl z 2 372 milionů EUR v roce 2013 na pouhých 147 milionů EUR v roce 2015.

	2013	2014	2015	2013–15 Změna v %
Kancelářská a telekomunikační zařízení	2 372	1 925	147	–93,8 %

Rozčlenění dovozu ze Střední Ameriky do EU a jeho roční vývoj (v milionech EUR)
Zdroj: Eurostat a Generální ředitelství pro obchod (DG TRADE)

Celkově vzato však v tomto třetím roce provádění dohody – odhlédneme-li od onoho významného poklesu vývozu IT součástí z Kostariky – vývoz a dovoz mezi EU a každou ze šesti zemí regionu vzrostl u osmi ze 12 možných kombinací dovoz/vývoz o více než 20 %. Tento fakt se odráží v celkových obchodních tocích, které u čtyř ze šesti zemí narostly o více

než 20 % (a u páté o více než 10 %). Kostarika je i v roce 2016 krajním případem, a to kvůli svým specifickým a vnitřním důvodům, které by však nadále už neměly trvat.

Pokračuje koncentrace středoamerického vývozu do EU na několik klíčových výrobků, přestože podle SIECA[5] se počet výrobků vyvezených do EU v roce 2015 zvýšil oproti předchozímu roku o 5,3 %. Nyní jde o 1 615 výrobků (šestimístné celní položky CA HS).

Hlavními dovozními odvětvími ze Střední Ameriky (podle třídy HS) byly v roce 2015 rostlinné produkty (51 %), potraviny, nápoje a tabák (11,1 %), optické a fotografické nástroje (8,1 %). Hlavními odvětvími vývozu z EU do Střední Ameriky byly stroje a přístroje (23,8 %), výrobky chemického průmyslu nebo příbuzných průmyslových odvětví (22,6 %), dopravní zařízení (14,3 %).

Hlavní destinací **vývozu EU do Střední Ameriky** v roce 2015 byla Kostarika (25 %), následovaná Panamou (24 %) a Guatemalou (22 %). Nejvyváženějším výrobkem byly v roce 2015 farmaceutické výrobky (11 % vývozu z EU) následované motorovými vozidly (7 %) a výrobky z oceli (5 %).

Současně byl v roce 2015 zaznamenán značný nárůst vývozu ze Střední Ameriky u těchto výrobků[6]:

- dovoz **optických a fotografických nástrojů** (HS 90) do EU se zvýšil o 46 % (z 284,8 milionu na 417 milionů EUR),
- dovoz **zdravotnických prostředků** do EU se zvýšil o 32 % (ze 194 milionů na 257 milionů EUR),
- dovoz **kávy** se zvýšil o 33 % (ze 702 milionů na 935 milionů EUR). Regionu se podařilo překonat ztráty utrpěné epidemií rzi kávovníku, která měla v roce 2014 vážný dopad na středoamerickou produkci a vývoz kávy.

Guatemala zvýšila svůj vývoz do EU z 691 milionů EUR v roce 2014 na 865 milionů EUR v roce 2015. Mezi vyvážené výrobky, které zaznamenaly výraznější nárůst, patří jedlé ovoce a ořechy (HS 08), jejichž vývoz vzrostl na 70 milionů EUR (více než 130% nárůst), nerostné rudy (HS 26), jejichž vývoz vzrostl na 69,2 milionu EUR (více než 168% nárůst) a jedlá zelenina (HS 07), jejíž vývoz vzrostl na 50,3 milionu EUR (30% nárůst).

Nikaragua vykázala největší procentní nárůst obchodních toků (32 % v roce 2015). Tuto dynamiku ovlivnil silný nárůst vývozu z EU do této země (nárůst o 54 %), ale také dovoz do EU, který se zvýšil o 14,5 % z 285 milionů na 326,5 milionu EUR. Zvýšení vývozu z EU do Nikaraguy bylo markantní u těchto položek: elektrické stroje (HS 85) o 141 % na 87 milionů EUR, známky a tištěné knihy (HS 49) o 202 % na 11 milionů EUR a kaučuk (HS 40) o 63 %. Nárůst vývozu z Nikaraguy byl podobně významný, a to zejména u položek jedlé ovoce a ořechy (HS 08), kde se zvýšil na 6,5 milionu EUR, káva, kde se zvýšil na 94 milionů EUR

[5] Sistema de Integración Económica de Centroamérica.
[6] Zdroj: Eurostat / GŘ pro obchod.

(nárůst o 47 %) a olejnatá semena (HS 12), kde vzrostl o 29 % z 25 milionů na 35 milionů EUR.

Také obchodní toky mezi Hondurasem a EU vykázaly významný nárůst. Vývoz z EU vzrostl především u těchto položek: elektrické stroje (HS 85) o 88 % na 132 milionů EUR, farmaceutické výrobky (HS 30) o 154 % a chemické výrobky (HS 38) o 98 %. Celkový dovoz do EU vzrostl z 841 milionů EUR v roce 2014 na 1,01 miliardy EUR v roce následujícím. Mezi tradiční výrobky, u kterých byl zaznamenán největší nárůst, patřily káva (HS 09) o 36 % z 447,3 milionu EUR na 607,5 milionu EUR, tabák (HS 24) o 56 % a jedlá zelenina (HS 07), u které se dovoz zvýšil o 66 % z 11,6 milionu EUR na 19,3 milionu EUR[7].

Dovoz z Panamy do EU se zvýšil o 27 % díky nárůstu u položek jako pneumatiky (HS 4011), kde vzrostl o 72 % na 62,4 milionu EUR, krmivo (HS 23), kde se zvýšil o 123 % na 7,6 milionu EUR, a lodě a plavidla (HS 89), kde se díky několika významným transakcím objem dovozu více než zdvojnásobil na 201 milionů EUR. Vývoz kávy (HS 09), která není tradiční vývozní komoditou Panamy do EU, se zvýšil o 66 %.

Kladné výkyvy byly výrazné rovněž u vývozu z EU do Kostariky (+23 %) a Salvadoru (+30 %). Pokud jde o Kostariku, dobře si vedly farmaceutické výrobky (HS 30, +21 %), vozidla (HS 87, +79 %) a chemické výrobky (HS 38, +38 %). U Salvadoru si zmínku zaslouží 53% nárůst u mechanických strojů (HS 84), 75% nárůst u elektrických strojů (HS 85) a 60% nárůst u zdravotnických prostředků (HS 90).

2.3 Využití celních preferencí podle dohody

Využívání celních preferencí udělených podle dohody je možné odhadnout posouzením zlomku obchodního toku, který se děje v rámci dohody. K tomu jsou nutné podrobné údaje o celním odbavení. Střední Amerika informovala EU, že databáze spravované jejich příslušnými celními orgány nejsou v současnosti uzpůsobeny k pravidelné výměně podrobných statistických údajů pro účely analýz celních preferencí. Výjimkou je Kostarika, která tyto údaje Unii poskytla.

Z kostarických statistik za rok 2015 plyne, že 16,6 % celkového vývozu z EU do Kostariky proběhlo v rámci výhod udělených dohodou a dalších 13,2 % celních položek bylo plně liberalizováno. Pokud jde o dovoz ze Střední Ameriky do EU, 53 % hodnoty tohoto toku proběhlo pod záštitou dohody.

2.4 Využití celních kvót (TRQ)

Dohoda stanoví celní kvóty, které druhé straně udělují preferenční sazební zacházení až do množstevního limitu dané kvóty. Dovoz přesahující tento množstevní limit podléhá příslušným celním sazbám doložky nejvyšších výhod.

Dohodou o přidružení bylo **Střední Americe uděleno osm celních kvót** na výrobky, které před vstupem dohody v platnost neměly preferenční přístup na trh EU. Střední Amerika v roce 2015 celní kvóty na výrobky pocházející ze Střední Ameriky použila jen u dvou kategorií (třtinový cukr a rum).

[7] Zdroj: Eurostat.

Původ	Výrobky	Jednotka	Objem celní kvóty	Dovoz do EU	Míra využití
Střední Amerika	Česnek	tuna	550	0	0 %
	Rýže		22 000	0	0 %
	Hovězí maso		10 450	0	0 %
	Houby		275	0	0 %
	Maniokový škrob		5 000	0	0 %
	Kukuřice cukrová		1 680	0	0 %
Střední Amerika s výjimkou Panamy	Cukr		159 000	158 993	100 %
	Rum v nádobách o	litr čistého	7 600	2 187	28,8 %

Celní kvóty udělené Evropskou unií Střední Americe – Využití v roce 2015

Kromě celních kvót povolila EU Střední Americe také odchylku od pravidel původu u konkrétních kvót na 118 celních položek. V druhém roce jejího uplatňování (2015) byl dovoz v rámci těchto kvót velmi nízký. Ze zboží, které toto preferenční zacházení využilo, uveďme kousky tuňáka bez kůže (kvóta pro Střední Ameriku) s 18% mírou využití, kalhotky z Kostariky s 27% mírou využití, podprsenky z Kostariky s mírou využití ve výši 100 % a punčochové kalhoty ze Salvadoru se 14 %.

Střední Amerika udělila **Evropské unii celní kvóty na čtyři konkrétní výrobky**. Vývozci z EU této příležitosti v roce 2015 sice využili, nadále však zůstává prostor pro další růst, neboť míra využití každé z těchto čtyř kvót nedosahuje ani 50 %.

Výrobky	Kvóta (v tunách)	Roční navýšení	Objem (v tunách)	Míra využití
Konzervovaná šunka	990	45	260	26 %
Mléko v prášku	1 240	95	148	14 %[8]
Sýry	2 345	150	1 155	44 %[9]
Upravené vepřové maso	990	45	51	4,9 %

Celní kvóty udělené Střední Amerikou Evropské unii – Využití v roce 2015

[8] Průměrná hodnota na základě dostupných údajů z každé ze zemí Střední Ameriky.

2.5 Obchod se službami

V době vzniku této zprávy nebyly údaje o obchodě se službami v roce 2015 k dispozici (o zpoždění oproti údajům o zboží se ví), proto jsou analyzovány údaje za rok 2014. Jejich celková hodnota dosahovala 5,9 miliardy EUR (což představuje 3% pokles oproti roku 2013). V roce 2014 zůstala hlavním obchodním partnerem EU v oblasti služeb Panama (53 % celkového obchodního toku s regionem v oblasti služeb), za níž pak následovala Kostarika (21 %) a Guatemala (13 %).

Země	2013			2014			%
	Kredit	Debet	Celkem	Kredit	Debet	Celkem	Celkem
Kostarika	631,3	499,3	1 130,6	678,1	563,2	1 241,3	10 %
Salvador	224,8	90,1	314,9	231,7	83,4	315,1	0 %
Guatemala	874,9	202,5	1 077,4	535,2	225,8	761,0	–29 %
Honduras	195,0	187,4	382,4	160,3	89,6	249,9	–35 %
Nikaragua	204,7	48,7	253,4	153,7	91,1	244,8	–3 %
Panama	1 456,4	1 580,1	3 036,5	1 525,4	1 644,4	3 169,8	4 %
Celkem	3 587,1	2 608,1	6 195,2	3 284,4	2 697,5	5 981,9	–3 %

Obchod se službami mezi Střední Amerikou a EU v roce 2014 (v milionech EUR)

Zdroj: Eurostat.

Honduras a Nikaragua (v celkových tocích měla každá z těchto zemí méně než 300 milionů EUR) se v letech 2013 až 2014 potýkaly s velmi výraznými výkyvy obchodních výsledků (v procentuálním vyjádření). Honduras utrpěl na debetní straně dramatický propad (–52 %), zatímco nikaragujský obchod se na debetní straně téměř zdvojnásobil (+87 %).

V Panamě, Kostarice a Guatemale, což jsou větší trhy, byly výkyvy mnohem slabší (obecně nižší než 10 %). Salvador na tom byl podobně.

3. ČINNOSTI PROVÁDĚCÍCH SUBJEKTŮ

3.1 Podvýbor pro technické překážky obchodu (TBT)

Podvýbor pro technické překážky obchodu posoudil dne 2. června 2016 prostřednictvím videokonference tato témata:

- EU vyslovila v souvislosti s obchodem konkrétní znepokojení nad zatěžujícími registračními postupy, jež jsou nezbytné k uvedení výrobků na trhy Střední Ameriky, a nad absencí pokroku směrem k interním procesům technické harmonizace.
- EU přednesla konkrétní znepokojení v souvislosti s obchodem nad zavedením technických předpisů (zmrzlina, ovocné šťávy a alkoholické nápoje) Panamou.
- EU dále vyjádřila znepokojení ohledně „certifikátů o volném prodeji“ požadovaných v Guatemale.

Střední Amerika byla v závěru vyzvána, aby pokročila v účinném provádění souboru regionálních technických předpisů, které jsou připraveny a čekají na přijetí, aby bylo vyhověno článku 305 dohody a aby byla dále prohloubena regionální hospodářská integrace.

3.2 Rada pro obchod a udržitelný rozvoj

EU a Střední Amerika ve dnech 14. až 16. června 2016 uspořádaly setkání institucí odpovědných za monitorování provádění dohody, konkrétně jejích ustanovení o obchodu a udržitelném rozvoji (viz dále část 4).

3.3 Podvýbor pro duševní vlastnictví

Dne 15. června 2016 proběhlo třetí zasedání podvýboru pro duševní vlastnictví za účelem posouzení zejména těchto témat:

- ochrana a vymáhání práv duševního vlastnictví ve Střední Americe a zejména zeměpisných označení a analýza možností racionalizace postupů registrace,
- možná opatření na podporu prostředí příznivého pro případný přenos (v zásadě soukromých) technologií.

Pokud jde o zeměpisná označení, EU vyjádřila obavy ohledně probíhajícího sporu v Guatemale mezi „Parmigiano Reggiano“ a „Prosciutto di Parma“ a místní ochrannou známkou „Parma“ a ohledně honduraského seznamu údajných generických termínů, z nichž některé způsobily znepokojení kvůli jejich možnému konfliktu se zeměpisnými označeními EU chráněnými prostřednictvím dohody.

Zasedání bylo rovněž příležitostí k výměně názorů na případnou úpravu pracovních postupů pro usnadnění aktualizace seznamu chráněných zeměpisných označení.

3.4 Podvýbor pro sanitární a fytosanitární opatření (SPS)

Během třetího zasedání tohoto podvýboru ve dnech 14. a 15. června 2016 vyzdvihla EU následující:

- důležitost toho, aby Střední Amerika splnila postupy zřízené dohodou o přidružení, jejichž smyslem je zajistit, aby žádosti o přístup na trh byly vyřizovány včas a transparentně, a to včetně schvalování seznamů zařízení a ověřování,
- důležitost plnění norem, pokynů a doporučení mezinárodních normalizačních organizací,
- potřebu předkládat vědecké informace na podporu legislativních a dovozních požadavků, které se odchylují od mezinárodních norem,
- potřebu toho, aby země Střední Ameriky nadále pokračovaly v provádění ustanovení o regionální hospodářské integraci, což usnadní obchodní vztahy.

3.5 Podvýbor pro celní spolupráci, usnadňování obchodu a pravidla původu

Na zasedání podvýboru ve dnech 13. a 14. června 2016 se diskutovalo mimo jiné o těchto tématech:

- plnění závazků Střední Ameriky k regionální integraci týkajících se této oblasti a
- vypracování dvou vysvětlujících poznámek v oblasti pravidel původu k vyřešení praktických problémů, se kterými se Střední Amerika potýká.

Strany pracovaly na shodě na společném výkladu některých aspektů přílohy II prostřednictvím vysvětlujících poznámek k vyplňování průvodních osvědčení EUR.1 a náležitému řešení chyb nebo drobných chyb.

Dále se strany dohodly na aktualizaci systému klasifikace, a to vstupem v platnost poslední verze nomenklatury harmonizovaného systému WCO (HS 2012). Finální podobu seznamu má schválit Rada přidružení písemným postupem.

Střední Amerika rovněž požádala o rozšíření možnosti kumulovat tuňáka pocházejícího z Mexika a Chile. EU souhlasila, že tuto věc podrobí analýze s tím, že mezi zeměmi musí existovat nezbytná spolupráce.

3.6 Podvýbor pro otázky přístupu zboží na trh

Během zasedání podvýboru dne 13. června 2016 strany vyhodnotily závazky přijaté na předchozích zasedáních a diskutovaly o záležitostech, na nichž má EU zájem, zejména pak o:

- závazku Kostariky revidovat režim spotřební daně na piva,
- závazku Kostariky odstranit k 1. říjnu 2017 diskriminaci u lihovin (jak stanoví dohoda),
- poplatku, který účtuje Nikaragua za skenování zboží při hraničních kontrolách,
- honduraském systému dovozních licencí pro dovoz cibule.

EU a Střední Amerika se shodly na tom, že přístup ke spolehlivým, aktuálním a podrobným statistickým údajům je pro obchodní politiku zásadní, a zavázaly se, že si i nadále budou vyměňovat statistické údaje na regionální úrovni.

3.7 Zasedání *ad-hoc* k veřejným zakázkám

Strany se dohodly na vytvoření dočasné technické *ad hoc* pracovní skupiny k veřejným zakázkám, která poprvé zasedala dne 16. června 2016. Dohoda sice podvýbor na toto téma nezřizuje, bylo však shledáno, že veřejné zakázky je vhodné řešit v rámci dohody. Strany si vyměnily informace o právních předpisech v jednotlivých zemích Střední Ameriky a jejich souladu s ustanoveními dohody. EU zejména upozornila na konkrétní praxi, ke které se v poslední době uchýlily panamské orgány a kterou je nutné posoudit ve světle dohody. Vzhledem k tomu, že panamský zákon o veřejných zakázkách prochází v současnosti revizí, nabádala EU Panamu, aby svou legislativu potřebným způsobem novelizovala.

3.8 Výbor pro přidružení

Výbor pro přidružení na svém třetím zasedání, které proběhlo dne 23. června 2016, přezkoumal práci jednotlivých podvýborů a jednal o dalších otázkách souvisejících s obchodem.

EU vysvětlila význam plné ochrany zeměpisných označení ve Střední Americe a vyjádřila znepokojení nad nedávnými kroky v Guatemale a Hondurasu. EU pak připomněla závazek Střední Ameriky, že udělá maximum při provádění mezinárodně dohodnutých norem, mimo jiné pokud jde o finanční služby, boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, financování terorismu a daňové úniky. EU předložila svoje iniciativy ke zdanění právnických osob (celounijní seznam, eroze základu daně a přesouvání zisku) a vyzvala Střední Ameriku ke spolupráci v této oblasti.

EU rovněž vyzvala Kostariku, aby ukončila daňovou diskriminaci, kterou v současnosti uplatňuje na pivo, jak bylo dohodnuto ve společném prohlášení obou stran, a dále vyzvala Panamu, aby vyhověla kapitole dohody o veřejných zakázkách.

Pokud jde o regionální hospodářskou integraci, vysvětlila Střední Amerika, že středoameričtí ministři obchodu závazky přijaté vůči EU velice pečlivě sledují na zasedání COMIECO v rámci SIECA. EU trvala na tom, že některé technické předpisy je důležité provést co nejdříve.

Pokud jde o úpravu dohody v důsledku přistoupení Chorvatska k EU, strany dohody uznávají, že navzdory jistému pokroku dosud existuje rozpor v přístupech, pokud jde o metodiku posouzení možných kompenzací v návaznosti na přistoupení Chorvatska. EU vyzvala Střední Ameriku, aby zaujala konstruktivní přístup, zejména proto, že rozhovory se všemi ostatními preferenčními partnery EU v Latinské Americe již EU uzavřela, a to s výsledky uspokojivými pro obě strany. Bylo dohodnuto, že v této věci bude dialog pokračovat s cílem co nejdříve dospět k dohodě.

4. PLNĚNÍ POVINNOSTÍ V OBLASTI OBCHODU A UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

4.1 Institucionální hlediska

Třetí zasedání Rady pro obchod a udržitelný rozvoj se konalo v Hondurasu ve dnech 15. a 16. června 2016.

Rada si vyměnila informace o pracovněprávních a environmentálních otázkách, například o sociálním dialogu, nediskriminaci, odpovědných hodnotových řetězcích, oběhovém hospodářství a obchodování s volně žijícími živočichy a planě rostoucími druhy. EU upozornila na sdělení „Obchod pro všechny“ s tím, že jeho hodnotovému programu přikládá Rada pro obchod a udržitelný rozvoj značný význam.

Dne 17. června 2016 pak proběhlo zasedání Fóra pro dialog s občanskou společností, jehož členy jsou zástupci občanské společnosti jak z EU, tak ze Střední Ameriky. Přítomni byli zástupci občanské společnosti ze všech zemí Střední Ameriky kromě Panamy a z EU. Proběhl také workshop o obchodních systémech a praxi pro udržitelný rozvoj a zasedání členů poradní skupiny z obou regionů. Představitelé občanské společnosti předložili radě společné prohlášení,

na které rada přislíbila zareagovat později. Bližší informace viz: http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-3rd-eu-central-america.

4.2 Provádění úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP)

Během zasedání Rady pro obchod a udržitelný rozvoj informovaly strany o provádění úmluv MOP a o posledním vývoji v oblasti legislativy. Salvador a Guatemala odpověděly v souvislosti s úmluvou MOP o svobodě sdružování na otázky EU týkající se vážného případu, velmi vážného případu a naléhavého případu diskutovaných na mezinárodní konferenci práce o týden předtím.

Bylo konstatováno, že o Salvadoru a Guatemale se jednalo v rámci kontrolních mechanismů MOP v červnu 2016, konkrétně o tom, jak tyto státy provádějí úmluvu 87 o svobodě sdružování a právu organizovat se, a o případech násilí a vražd zástupců pracujících. EU bude situaci i nadále sledovat a podporovat v tomto ohledu spolupráci s MOP.

4.3 Provádění vícestranných environmentálních dohod

Během zasedání rady si strany dále vyměnily názory na otázky životního prostředí, kdy mimo jiné Kostarika popsala strategii využívání ambiciózních nízkouhlíkových cílů na podporu inovací ve výrobních odvětvích, jako je káva a živočišná výroba. EU upozornila na poslední vývoj, mimo jiné např. na balíček opatření týkajících se oběhového hospodářství a akční plán v oblasti obchodování s volně žijícími živočichy a planě rostoucími druhy.

Středoamerické strany a EU konstatovaly, že spolupracovaly v řadě oblastí v rámci konference smluvních stran CITES v září 2016, například formou podpory EU pro návrh Guatemaly a tří dalších členských států CITES na regulaci obchodování se všemi druhy rodu *Dalbergia* (palisandr).

4.4 Rozvoj pozitivní agendy pro obchod a udržitelný rozvoj

Pokračovaly diskuse o rozvoji pozitivní agendy. Názory na hlavní cíl těchto aktivit se do jisté míry i nadále lišily. Obecnou podporu získal návrh zorganizovat počátkem roku 2017 akci na téma odpovědných globálních hodnotových řetězců.

5. PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ (MECHANISMUS STABILIZACE PRO BANÁNY)

Dohoda stanoví pro každou ze zemí Střední Ameriky preferenční celní sazby na banány dovážené pod položkou 0803.00.19 (čerstvé banány), a to ode dne vstupu dohody v platnost do roku 2020 (uvedené v tabulce snižování sazeb podle roku a země). Toto zvláštní zacházení je založeno na stabilizační doložce, která stanoví roční spouštěcí objem dovozu ze zemí Střední Ameriky během přechodného období.

Pokud by v důsledku snížení celních sazeb došlo k tomu, že by hodnota dovozu banánů působila nebo hrozila způsobit vážnou újmu odvětví produkce banánů v EU, stanoví nařízení příslušné postupy, které se přijmou, aby vážná újma tomuto odvětví způsobena nebyla. Komise monitoruje vývoj dovozu banánů ze zemí Střední Ameriky (v souladu s články 3 a 13 nařízení),

aby mohla vyhodnotit, zda jsou splněny v nařízení uvedené podmínky pro zahájení šetření ohledně ochranných opatření nebo pro zavedení opatření předchozí kontroly.

Přestože dovoz banánů z Guatemaly překročil v roce 2015 spouštěcí hodnotu o 27 %, Komise nezahájila šetření ohledně ochranných opatření ani nezavedla opatření předchozí kontroly a neobdržela ani žádost v tom smyslu. Nebylo totiž shledáno, že by tento dovoz ohrozil odvětví produkce banánů v EU. Ostatní země Střední Ameriky se navíc ani nepřiblížily ke svým spouštěcím hodnotám podle mechanismu stabilizace. Celkový objem v rámci preferenčního zacházení se zeměmi Střední Ameriky dosáhl na konci roku 2015 pouze 65 % stanovené maximální hodnoty.

Země	Využitý objem	Spouštěcí úroveň	%
GUATEMALA	79 068 834	62 500 000	127
HONDURAS	4 440 601	62 500 000	7
NIKARAGUA	8 389 294	12 500 000	67
PANAMA	207 829 771	468 750 000	44
KOSTARIKA	927 260 997	1 281 250 000	72
SALVADOR	0	2 500 000	0
CELKEM	**1 226 989 497**	**1 890 000 000**	**65**

Dovoz banánů v rámci mechanismu stabilizace (v kg) v roce 2015

6. ZÁVĚR

Tři roky po svém vstupu v platnost postupuje provádění plynule vpřed a institucionální rámec dohody funguje dobře.

Obchodní toky mezi EU a Stření Amerikou se navzdory negativním globálním trendům ukázaly jako celkem dynamické. Velký negativní dopad měl nadále – stejně jako v roce 2014 – odchod významného regionálního vývozce (IT součásti) ze Střední Ameriky, avšak zbývající dovoz ze Střední Ameriky do EU vzrostl v roce 2015 v průměru o 13,8 %, k čemuž významně přispělo oživení vývozu kávy, který oproti předchozímu roku vzrostl o 34 %. S tímto nárůstem držel krok také vývoz z EU do Střední Ameriky, který se oproti roku 2015 zvýšil o robustních 22 %.

I přes tento solidní růst zůstává míra využití stávajících preferencí u vývozu z EU do Střední Ameriky i nadále poměrně nízká, zatímco u dovozu ze Střední Ameriky do EU je mnohem lepší. V úvahu tak připadají další komunikační aktivity ke zvýšení povědomí o výhodách dohody pro vývozce v EU. Komise se i nadále angažuje v činnostech, jejichž cílem je zlepšit informovanost hospodářských subjektů o příležitostech, které dohoda přináší. Účinné by byly i kroky na straně členských států.

Poněvadž celní kvóty zůstávají značně podvyužity, existují zde pro hospodářské subjekty i nadále zjevné příležitosti z hlediska dalšího rozvoje obchodních vztahů.

Pokud jde o mechanismus stabilizace pro banány, celkový dovoz ze Střední Ameriky zůstal celkově stabilní a výrazně pod kumulovanými spouštěcími hodnotami. Spouštěcí hodnota byla

sice překročena v případě dovozu banánů z Guatemaly, protože však nebylo shledáno, že by tento objem destabilizoval trh EU, nebylo nutné uvažovat o pozastavení preferenčních celních sazeb.

Pokud jde o trh se službami, toky mezi oběma regiony se v roce 2014 mírně snížily na 5,9 miliardy EUR. Nejdůležitějšími obchodními partnery v této ekonomické oblasti jsou i nadále Panama, Kostarika a Guatemala. Avšak k tomu, aby se dalo posoudit, jaký dopad má dohoda na obchodní tok v oblasti služeb, není zatím k dispozici dostatek statistických údajů.

Prioritou pro EU bude nadále udržovat a posilovat pozitivní spolupráci, která byla navázána se Střední Amerikou, se společným cílem dosáhnout, aby všechny zúčastněné strany prováděly dohodu správným způsobem. Hospodářské subjekty, spotřebitelé a občanská společnost z obou regionů tak budou moci plně využívat příležitostí poskytovaných dohodou a stavět na nich při pokračujícím upevňování vzájemně výhodného vztahu.

Pro řádné provádění dohody je zásadní správné fungování jejích institucí. Ty jsou fórem, kde lze diskutovat a hledat řešení přijatelná pro všechny strany, pokud jde o otázky jako plnění závazků přijatých podle jednotlivých hlav dohody (např. obchod a udržitelný rozvoj, veřejné zakázky atd.) nebo přístup na trh, a dále obecně pomáhat při řešení problémů souvisejících s prováděním dohody, a to strukturovaným a vzájemně dohodnutým způsobem.

V tomto ohledu se nedávné úsilí zaměřilo na spolupráci v oblasti pracovněprávních a environmentálních norem a šířeji vzato na zapojení občanské společnosti, sociální dialog, oběhové hospodářství a hodnotové řetězce – to vše v souladu se současnou obchodní politikou EU[10].

Komise se bude i nadále angažovat v procesu provádění dohody se Střední Amerikou a řešit veškeré problémy spojené s jejím prováděním, na které poukáží firmy, občané nebo další zúčastněné subjekty. Komise zároveň vyzývá členské státy EU a Evropský parlament, aby se i nadále aktivně účastnily tohoto procesu.

[10] Viz dokument „Obchod pro všechny“ (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf).